

Dopis z Čech.

(Převzaté dopis od našeho zpravodaje v Praze.)

Návštěva ruského následníka ve Vídni ovládla veřejné mínění. Co pír se o ni napsalo, co hlás a myslí namyslelo. A každé píro přišel přistáhl si referát dle svého. Listy slovanské vidí v návštěvě sbližení se Ruska s Rakouskem; listy německé tyto křopl ledovou sprchu, že situace se návštěvou ani o pťf nelepšila, nřbrž že nadejde doba, kdy protivy v otáskách balkánských opět ostře vystoupí, a francouzské žurnály posléz též se tím, že návštěvou následnickovou se vzájemný poměr francouzsko-ruský pranic nezakalil. — Každý dle své chuti. Pravda jest sice, že neobyčejné počty, které se následníkovi při jeho přjezdu v neděli 13. m. m. konaly, vzbudily pozornost. Tak zejména se ukazuje k tomu, že císařovna, která od návštěvy německého císaře Viléma se nešťastně dvorních hostin a po čtyři roky trvá v zátěži, v neděli o návštěvě následnickové se k hostině dostavila. Také nenšlo pozornosti, že hr. Kalnoký trval u následníka celou hodinu.

Sjezd byl srdečný. Císař a následník navzájem se celovali a navštívili společně dvorní operu. Při slavnostní hostině objevilo se všecko rakouské komonstvo a celé ruské vyslanectvo. Ale celý sjezd trval pouze 11 hodin: O 10. hodině dopoledne carevič přijel a věnoval první vzpomínku zesnulému korunovnímu princovi, a po 9. hodině večer rakouským dvorním vlakem odejel — tedy krátce, kratičko trval!

My, se stanoviska slovanského, přáli bychom si sbližení Rakouska s Ruskem, ale my v ně za této politiky a za vlády těchto politiků nevěříme. Věřme, že měl Kalnoký po letošních delegacích a po Eimových útocích u careviče co omývat, věříme v hostinnost rakouského dvora zvláště proto, že návštěvy ruské u nás jsou tak, ale tak řídké, že skoro nejsou, ač bývaly, bývaly srdečné; ale také věříme, že zárlivý německý démon přikoval si příliš Rakousko k sobě, a že co nevidět mu k ochlazení bosenskou, či bulharskou i rumunskou studenou lázeň poskytne. Do poslední vlastně ani daleko nenf. Včera a dnes je rakouským hostem Karel, rumunský král, s princem.

Říšská rada rakouská pracuje sic parou, ale mnoho páry uchází. Taaffovská politika pozbývá kouzla. Až do nedávna drobečky působily, od té doby, co jsou ve Vídni Mladočeši, drobečky dráždí. Dnes možno říci, že není na říšské radě vídeňské jediného svorného klubu: Polákům, ač bohužel doposud jen slabě, opponuje mladá demokratická strana v čele s Hausnerem mladším a pak Malorusové. Poláci, ač jsou v alianci, nepřejí valně Němcům, ale řídí se přáním koruny, trvají v trojnóhó většíně a kde mohou, sbírají drobečky. Němci rádi by se vyšvihli na vrch vlády, ale Poláci nedopustí. Ostatně rozpuštění libereckého zastupitelstva, (drobeček pro německé liberály) vhodil mezi Němce ne pochodeň, ale petardu! Liberálové zdánlivě se brání proti rozpuštění liberecké rady, ale tak slabě (nemastnou interpellací), že liberečtí národnílové se jich nadobro zřikají, a že národnílové vůbec již vůdcovství Plenerova odsuzují, ba ozvaly se i mezi Čechoněmci hlasy, že bylo by nejlépe, kdyby se Plener co vůdce českých Němců vzdal a vedl si své Rakušany. No, k tomuhle my srdečně říkáme své: "Dejž to pán Bůh!"

Pán z Plenerů, spoluootec punktaf, nejnověji beztoho vrhl se tak zuřivě na Prahu proto, že pomatený člověk Bosák střílel u kasina z revolveru, že by byl málem udělal z Prahy a z Čech českou Abrozzií. Když se má tu nelibí, ať táhne

Ostatně o jeho v této záležitosti plácání na říšské radě co nejdříve rozpře se říšské odvěty. Zatím mu přejeme uznaní jeho rozumu, kterým jej nyní beskoněmecké listy zasypávají a radíme mu, aby ukřásl ve svém. Máťeť Němce s Němci v jednom chuchvalci. Klubu Hohenwartovu nadať se řp. Jak právě uvedeno, národnílové a anti-semité v něm se pro Liberec na vládu a na Plenera als septi, Jihoslovinci až dávno pro Gantsche a nejnověji pro některá obznanf v Kralíně a v Korutanech povážlivě se viklají, a někteří z nich jsou na skoku do klubu mladočeského. Jen šlechta a klerikálové drží basu, ač poslední pro odpor vlády proti konfessionální škole jen jen že strávávají. A Taaffe by klub Hohenwartův nerad stratil. Ztrátou jeho ocel by se cele ve spárech levice a z těch by vyvázl jen — ztrátou svého portefeuille. Zlá to situace. Však dle toho i práce parlamentu vypadá. V ničem shody věčné, v ničem shody práva. Jen křest, tajné zachování, drobečkové kupovávčí vládne.

Tak spravedlivá záležitost poslance Špinďoce, jež Gantsch nespravedlivě suspendoval, neběže konce. Dle práva, reaktivování jeho a dítka Gantschovi, stane se sotva.

Důležité otázky vodních staveb nejdou ku předu. Mladočeši popohnali ji sic o pťf. Rozhodlo se, uznala se potřeba průplavů, ale fedruje se Oderský, ač na naléhání svobodomyšlných poslanců z Čech, má být vzat zřetel také na spojení s Labem.

A tak to jde se vším, stále.

Jen o maličernostech se pracuje.

Oprava tiskového zákona se neuskutečňuje, ale za to stane se náprava v procesech. Kdo četl proces Waldstýnův, pamatuje se, že rada, který proces řídil, počnal si jako paša: obžalované považoval co odsouzence, obhájce zakřikoval a vynášel i nejtajnější rodinné záležitosti na den světlo. Toto jednání ministr Schönborn odsoudil a pro přístě zakázal. Ale kdy bude zas podobný proces! Proč nesáhl k jiné soudní reformě, která denně by prospěla?.....

V Uhrách jest jinak. Tam sněmovna komanduje a ve Vídni poslouchají. Kabinet vládní Szaparyho padl, nový bude Weckerlův. Ale ani ten nebude asi stálým. Ale, Uhři oponovali vládě, zvolením Košuta čestným občanem peštským a zamítnutím požadavku, aby ověřili sochu Hentziho, když velfer generál jménem císaře ověřil sochu padlých revolucionářů (tím oponovali i koruně) a přece vyhráli. Stalo se a stane se po jejich.

Ale k těm cílům vede jen vědomá, silná, cele jen národní politika.

V Čechách je života dosti. Venek je velmi čilý, probudilý. A můžeme s uspokojením totéž říci o Moravě. Nový poslanec moravský dr. Taček poprvé s moravské strany promluvil říšské slovo, plné síly a energie na říšské radě dne 16. listopadu a v něm dokázal, jak se vláda o Moravě klame. Jako v Čechách, i tam jest hnutí opoziční a tomu musí co nejdříve i její poslanci dáti výraz. Hofrátům ovšem při Tučkově řeči volno nebylo. Pro nás, kteří z řad moravských slyšeli jsme vždy jen ozvuky hnusné servilnosti, pro nás byla mužná Tučkova řeč milým počátkem nové moravské akce. Začínají ji tři moravští poslanci: Tuček, Svozil a Seichert. U nás byli kdysi čtyři — dnes jich už je 33. Dobrá věc, pro niž pracují Mladomoravani, bohda také zvětví a rozmnoží jejich řady.

V Čechách jen Praha zůstává pozadu za všeobecným ruchem. Nejnověji to dokázala doplňovacími uzásmi volbami. Většinou 3 a 5 hlasů prošli Staročeši, vzdor všemu očekávání. Třihlasové vítězství

— ale jest přece a uvidíte, jak budou staročeské žurnály jásat. Mladočeši zavinili porážku tu sami. Jejich účasť byla ve volbě slabá, doufali a spoléhali se, že zájem o užf volby nabude velký, ale nezajf Staročechů. Kde jde o prospěch, tam staví se oni do jednoho.

Vendulák a Renner dostali hlasů 279 a 186, Staročeši Bušina a Kubr 282 a 531.

Karlův most byl otevřen v sobotu 19. listopadu. Vybíralo se na něm v ten den mostně na prospěch Matice.

Sto švacet ran za minutu dá nová puška Manlicherova. Sic pro potřeby vojska pětého není. Voják by vypotřeboval hnedle svoji zásobu patron a neměl by šfm střel, ale na lodi a kde se může zásoba patron doplňovat, tam se hodí. Zas tedy nový zabiják, všech dosavadních lepší. Co se ještě na utlučení lidí najde?

Listy z New Yorku.

New York, 3. prosince 1892.

Těšili jsme se, že snad již přitřím rokem dočkáme se důstojného střediska našeho společenského života, Národního Domu, ale jak věci stojí, naděje ta byla marná. Dnes mám přitřím pochybovat, že vůbec kdy k čemu dojde a jestli přece, tak bude pozdě. Největší a nejobětovnější český spolek, "Sokol" nasytil se toho věčného čekání a uzavřel v poslední své schůzi zakoupení několik lotů za fceku Harlem, či v tak zvaném Maraznu, kde loty nejsou ještě příliš drahé a tam upravit cvičírnu, prozatím letní. Zaroven v uvážení naprosté bezúčelnosti staré Národní Budovy uložil svým delegátům do sboru zástupců, aby v každé schůzi téhož sboru dávali návrh na prodej budovy. Není snad jediného upřimného Čecha v New Yorku, který by neuznával svrchovanou potřebu Národního Domu v horějším městě, kde v nejbližším okolí zakoupeného pozemku žije zajisté 75 procent zdejší české populace, a na prostou zbytečnost staré Národní Budovy, jejíž okolí ztratilo už dávno svůj český ráz. Za takových okolností musím se tomu divit, že se najdou ještě lidé, kteří činí nároky na vlastenectví a přece zuby nehty brání prodání staré Nár. Budovy. — A přec dokud ta se neprodá, nelze na stavbu jiné pomýšlet. — My nejsme tak zámožní co jednotlivci a naše spolky učinily už vše co mohly, tak že se více nemůže na nich žádat. Zástupcové Sokola při předložení návrhu učinil dobře, když budou vymáhati hlasování dle jmen, zanešení jich do protokolu a uveřejnění jich v časopisech, aby se konečně zjistilo, kdo je zodpověden za ty neblahé poměry.

Dosud jsme zde čtli jen hanopisy na národní stranu, ale dnes byli jsme mile překvapeni v "Hlasu Lidu", kde si padli anarchisti do vlasů a počtvají se různými, štvavnými názvy jako vražedná rota, vyvrhel atd. Ke konci článku nachází se tato věta: "Přičiníme se, abychom učinili ve společnosti naší nemožnými takové vyvrheli!" Doufám, že každý dobrý Čech zvolá se mnou: "Amen, staň se!"

Přijezdem dra. Dvořáka do New Yorku přicházejí také jeho skladby častěji do programů velkých koncertů, což se v posledních letech co se odtud odstěhoval Theodor Thomas, nedělo. V přitřím koncertu, 17. prosince, bude na programu Philharmonické společnosti velká symphonie Dvořáková, kterou bude věhlasně skladatel osobně řidit.

American Surety Company zakoupila na rohu Broadway a Pine ulice pozemek 63 stop při 83 s malým výběžkem do zadu, tak že zaujímá 5893 čtverečních stop. Za řídice té půdy bylo zapláceno milion a čtyry-

cet tisíc dolarů čili \$176 za každou čtvereční stopu. Kupuf tou samou, kdyby byla ve středních dolarech, bylo by možno téměř třikrát pokřtí celý pozemek. Chatrná budova na pozemku se nalézající bude s jara stržena a nová věžovitá stavba bude zřfzena.

V posledním týdnu některý nejménovaný boháč daroval na stavbu episkopální katedrály pñl milionu. Zakladní kámen bude k ně položen 27. prosince. Nejménovaná dobrodějka darovala také \$100,000 na ženskou kolej zvanou Barnard College, která je odvětvím koleje Columbia. Pani Alžběta Andersonova darovala \$350,000 na stavbu pavilonu při nemocnici Roosevelt v 59. ul. Že by však veřejným ústavům dostalo se nějakých odkazů včera zemřelým Jay Gouldem, toho se nikdo neobává. Štedrost věru nebyla Gouldovou slabou stránkou.

Mifový zápas odhývaný o posvěcení mezi universitami Yale a Princeton těšil se obrovskému účastenství. Od několika let patří to zde k dobrému tonu vyáší společností, přihlížeti zápasu studentů. Příjmy byly tak obrovské, že po zaplacení \$6,000 z pozemku mifového zbylo na oba teamy k rozdělení \$35,000. Sedadla na Grand Stand prodávala se až po \$10 a šla na dračku. Svědčí to o trpělivosti amerického občanstva a lásce ke sportu, vyseděti čtyry až pět hodin v sichravém vzduchu. Hnutí za účelem spojení New Yorku s Brooklynem a Long Island City stále mohutní. Obyvatelstvo těchto měst si to přeje, ne však politikáři. Nemůže být větší nepřfstožnosti, nežli dosavadní zařízení. Brooklynčan má v New Yorku životní zájem ale ne právo hlasovací, doma zase právo hlasovací, ale ne životní zájem. V New Yorku žije, doma jen spf. Proto je doma cizincem a město jeho je vítanou kofistf politikářů, proti nimž naši politikáři jsou vzorem občanské cnosti. Kdyby připadly k New Yorku všechny obce ležící v obvodu jen pěti mil kolem naší radnice, čítalo by naše město hodně přes tři miliony obyvatelů a Windy City, Chicago, přestalo by se snad napařovat svou velikostí.

V přitřím únoru budeme zde mti volbu delegátů do státní konvence. Poněvadž dle zákona musí se volba provéstf způsobem, jako každá jiná volba, přijde ten šfás notně draho, jen v našem městě as na \$400,000.

Američtí boháci, jimž z celnf ochrany dostává se lvho podřlu, velmi rádi utrácí své peníze v cizině. Letos, ač vývoz daleko převyšoval dovoz, přece jest Amerika Evropě zadlužena. Celé léto vyvázelo se zlato do Evropy a nyní zase odváží se tam náklady zlata, což se v tuto pozdní dobu už dlouho nestalo. Zdejší Herald vypočítal, že američtí turisté utratí každoročně v Evropě přes sto milionů dolarů. Naši Nábobové hledf už na Ameriku, jako anglický lord na zubožené Irsko — na pramen svých příjmů. Zdejší Astorové jsou už více Angličany než Američany a takových rodin jest už hodná řada. Sňatek americké dědičky s některým aristokratickým lumpem — tof nejvyšší ideál amerického boháče. I ti boháci, kteří jsou poměry nuceni zde žítí, rádi kryjí své potřeby v Evropě. Právě se oznamuje, že Vanderbilt objednal si v Anglii novou parní yachtu, tak jako by američtí dělníci nebyli dost dovední.

Majetek po zemřelém Jay Gouldovi odhaduje se na šedesát až sto milionů dolarů. Poněvadž máme zde zavedenou daň z dědictví, obdržf stát od \$600,000 do jednoho milionu co svůj podíl. Obnášf daň tato jedno procento z čistého majetku. Jest však oprávněná obava, že takový prohnáný taškář, jehož jediným životním úkolem bylo sizení lidí, užf nějakých úskoků, aby i po své smrti ošidil stát o jeho podíl.

Zdejší časopisy, pojednávající o Jay Gouldovi, neřídily se známým heslem: "O mrtvém jen dobré." Ty časopisy, které jsem četl, pronesly nad ním zdrcující soud, říšce ho jako řábka, který jen na zřfzeninách blaha jiných lidí stavěl, který, vida v tom svůj prospěch, ožebračil i své nejlepší přátele. O věrohodnosti jeho svědčf následující událost.

Vida, která telegrafická společnost Western Union, vlastněná Vanderbiltem, prospívá, založil konkurenční společnost Atlantic & Pacific, a po delším úkosení ji za drahé peníze Vanderbiltovi odprodal, když se byl napřed čestným slovem zavázal, že už do podobného podnikání nepjde. Ale sotva vyjel z úřadovny, kde prodej uzavřel, potkal jednoho známého bankéra a zval jej k ústavenství k novému telegrafnímu podniku, svěřiv se mu, že už nakoupil potřebný drát a tyče. Z toho povstalo pověstné nepřátelství mezi Vanderbiltem a Gouldem.

Spůsob, jakým získal kontrolu nad zdejšími zvýšenými drahami, ukazuje, jakých prostředků užívá k dosažení svého cíle. Skoupil něco akcií, uplatil soudce Barnarda, k němuž prostřednictvím jedné své stvůry zadal žádost, aby pro dráhu ustanovil úřadního správce, poněvadž jest prý na mizině. To se stalo tak neočekávané, že akcie klesly pod polovičku své ceny. Gould je hezky z čerstva skoupil a akcie stoupily ze 26 na 100 během několika měsíců. Pak uzavřel s druhým největším majitelem dráhy, ženálním Cyrus Fieldem tak zvaný "pool". Fieldovi namluvil, jak skvělou budoucnost má dráha a umluvili se, že skoupí všechny akcie, které se budou v trhu nabízetí. Field smlouvě poctivě dostal, skupoval všechny akcie, ač rychle v ceně stoupaly, ale neměl ani tušení, že akcie jdou z pokladny Gouldovy. Když cena jejich dostoupila úsni 190, najednou kdosi (bezpochyby nástroj Gouldův) nabízel jich deset tisíc ku prodeji, Fieldovi ale došly peníze, tak že nemohl koupit; následkem toho akcie rychle klesaly, tak že ocely se na 125 a brzo na to na 85. Ubohý, důvěřivý Field ztratil celé své jmění, tak že po jeho smrti nezůstalo nic než pojištění na život.

Stává zde organizace, zvané "Synové Revoluce", která si obrala za účel naznačiti bronzovými štíty historicky památná místa. Tento týden označila pamětní tabulí ono místo v John ulici mezi ulicemi Cliff a William. Na tom místě postavili Novo-Yorčané stožár svobody (Liberty Pole) na oslavu vítězství lidu nad anglickou vládou, když musela odvolat nenáviděný zákon kolkový. O tento stožár bylo po několik roků krutě bojováno mezi občanstvem a anglickou posádkou. Dvakrát byl anglickými vojáky poražen, ale občanstvo jej znovu postavilo. Pozorovatel.

Síla a zdraví.

Nečtíte-li se být silným a zdravým, zkuste Electric Bitters. Lék tento působí přímo na játra, žaludek a ledviny, pomáháje orgánům těmto úkol jich snadněji vykonávat. Jste-li střílení bolestmi hlavy, najděte rychlou a stlouč lovu v užívání Electric Bitters. Jedinká zkonka je pševázal, že toto jest lék, jaký potřebujete. Velké lahve pouze za 50 ct. v lékárně Goodman & Drug Co.

Nečtí bolest.

Ct. p. Dostal:—Buďte tak laskav a pošlete mně ještě dvě lahve vašeho Pfenho Balsamu. On mně výtečně slouží, že nečtím žádnou bolest na prsou, když jej užívám, a při tof jednu krabičku prášků proti bolesti hlavy. S úctou J. Málek, Braceville, Ill.

Dostalův Pfenf Balsam dochází stále větší obliby; každý, kdo cítí jakoukoli nemoc, jež přívoděf z by nastuzením a užívá téhož léku, podává zprávy o jeho dobrém účinnf. Máte-li zánět plic, neodkládejte, použijte rychle Dostalova Pfenf Balsamu.

Pozorujete-li bolesti na prsou neich v hrde, pošlete okamžitě pro Dostalův Pfenf Balsam, jenž vás jist vyhoří. Ptejte se po něm ve vašich em lékárnách z všech českých obchodníků.